

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการวิจัยโดยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อยู่ในตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๓๗๗ โดยการเปิดตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นทั้งปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๕๖.๓) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ ๔๓.๗) ด้านสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ ๕๖.๓) รองลงมาคือสถานภาพ โสด (ร้อยละ ๓๕.๒) หม้าย (ร้อยละ ๖.๖) และแยกกันอยู่ (ร้อยละ ๑.๙) ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ ๓๐-๓๙ ปี (ร้อยละ ๓๑.๒) รองลงมาคืออายุ ๑๘-๒๙ ปี (ร้อยละ ๒๖.๗) อายุ ๔๐-๔๙ ปี (ร้อยละ ๒๓.๘) อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี (ร้อยละ ๘.๒) อายุ ๕๐-๕๙ ปี (ร้อยละ ๗.๙) และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป (ร้อยละ ๒.๑) ด้านระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ ๘๒) รองลงมาคือปริญญาตรี (ร้อยละ ๑๕.๑) ปริญญาโท (ร้อยละ ๒.๔) และปริญญาเอก (ร้อยละ ๐.๕) ด้านอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ เกษตรกร (ร้อยละ ๖๒.๗) รองลงมาคือ อาชีพ ค้าขาย (ร้อยละ ๑๓.๐) อื่น ๆ (ร้อยละ ๙.๕) ข้าราชการ (ร้อยละ ๗.๙) พนักงานเอกชน (ร้อยละ ๔.๐) และพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ ๒.๙) ด้านรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน คือ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๔๐.๕) รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท (ร้อยละ ๒๘.๘) ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ (ร้อยละ ๑๘.๓) และ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป (ร้อยละ ๑๒.๔) ด้านจำนวนปีที่อาศัยอยู่ในตำบลเทพรักษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่มาแล้ว ๑๐ ปีขึ้นไป (ร้อยละ ๗๙.๑) รองลงมาคือ ๖-๙ ปี (ร้อยละ ๑๑.๖) ๑-๕ ปี (ร้อยละ ๗.๔) และน้อยกว่า ๑ ปี (ร้อยละ ๑.๙)

๕.๑.๒ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง ๖ ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังมีรายละเอียด แต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับหนึ่ง ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 2.54$) อันดับสอง ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 2.56$) อันดับสาม ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.52$) อันดับสี่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 2.50$) อันดับห้า ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 2.54$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 2.58$)

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๒.๑ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๑ “มีการออกข้อบัญญัติต่าง ๆ โดยคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมาย” ($\bar{X} = 3.11$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๒ “การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา มีความชัดเจน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ” ($\bar{X} = 3.01$) อันดับสาม ข้อคำถามที่ ๓ “องค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา มีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและข้อบังคับ ให้มีความเหมาะสมทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ” ($\bar{X} = 2.54$)

๕.๑.๒.๒ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๙ “บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา บริหารงานโดยยึดหลักความเป็นกลาง และความเสมอภาค” ($\bar{X} = 3.02$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๗ “บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีไมตรี มีความสุภาพ พร้อมให้บริการกับประชาชน” ($\bar{X} = 2.54$) อันดับสาม ข้อคำถามที่ ๑๐ “องค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา มีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้เน้นการบริการด้วยใจ ตรงไปตรงมา” ($\bar{X} = 2.54$)

๕.๑.๒.๓ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๑๑ “๑๑. มีการบริหารงาน กิจกรรมต่าง ๆ แล้วสรุปผลการดำเนินการและนำเสนอต่อสาธารณะ” ($\bar{X} = 2.52$) กับ ข้อคำถามที่ ๑๕ “มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและข้อมูลต่าง ๆ ผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ และสังคมออนไลน์ เป็นต้น” ($\bar{X} = 2.52$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๑๔ “ฐานข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปต่อสาธารณชนมีความเชื่อถือได้และมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง” ($\bar{X} = 2.54$) กับ ข้อคำถามที่ ๑๖ “มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานชัดเจน ไม่มีการปกปิดและนำเสนอต่อสาธารณะ” ($\bar{X} =$

๒.๘๙) และอันดับสาม ข้อคำถามที่ ๑๓ “กระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา เปิดเผยตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา” ($\bar{X} = ๒.๘๘$)

๕.๑.๒.๔ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๒.๙๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๑๙ “ให้โอกาสแก่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางด้านการกุศลขององค์การบริหารส่วนตำบล” ($\bar{X} = ๒.๙๘$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๒๒ “เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน/หมู่บ้าน” ($\bar{X} = ๒.๙๔$) และอันดับสาม ข้อคำถามที่ ๑๗ “เปิดช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ” ($\bar{X} = ๒.๙๓$)

๕.๑.๒.๕ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๙๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๒๕ “นำโครงการหรือแผนดำเนินงาน ที่แถลงนโยบายไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม” ($\bar{X} = ๓.๐$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๒๖ “มีการทำงานเป็นทีม ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกในการบริหารจัดการหน่วยงาน” ($\bar{X} = ๒.๙๒$) และอันดับสาม ข้อคำถามที่ ๒๗ “บริการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาให้บริการด้วยความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของชุมชน/หมู่บ้าน” ($\bar{X} = ๒.๘๙$)

๕.๑.๒.๖ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ด้านหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๘๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ อันดับหนึ่ง ข้อคำถามที่ ๓๖ “มีการส่งเสริมให้บุคลากร ตระหนักถึงการใช้พัสดุภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างประหยัดและรู้คุณค่า” ($\bar{X} = ๒.๙๒$) อันดับสอง ข้อคำถามที่ ๓๐ “มีการจัดสรรตำแหน่งบุคลากร อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่” ($\bar{X} = ๒.๙๑$) กับข้อคำถามที่ ๓๔ “ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอย่างชัดเจน” ($\bar{X} = ๒.๙๑$) และอันดับสาม ข้อคำถามที่ ๓๕ “มีการบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน” ($\bar{X} = ๒.๙๐$)

๕.๑.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศ ดังนี้

การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามเพศโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามอายุ ดังนี้

๕.๑.๖ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามระดับการศึกษา ดังนี้

๕.๑.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามอาชีพ ดังนี้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามอาชีพ** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๑.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ดังนี้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า** ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้ง

๕.๑.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามจำนวนปีที่อาศัย ดังนี้

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามจำนวนปีที่อาศัย** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๕.๑.๑๐ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

๑. ด้านหลักนิติธรรม

ควรให้ความรู้ในชุมชนให้มาก ให้หน่วยงานเข้าถึงประชาชน รมรณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงสาระสำคัญของหลักนิติธรรมซึ่งหน้าที่นี้ควรดำเนินการโดยองค์กรจากประชาชนและทำงานประสานกับองค์กรของรัฐ อาทิ สถาบันองค์กรพัฒนาชุมชน กับสถาบันศึกษาวิจัยต่าง ๆ โดยให้สถาบันศึกษาวิจัยให้การสนับสนุนด้านองค์ความรู้แก่ประชาชน ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้นำการศึกษาที่อาศัยหลักนิติธรรมมาบรรจุไว้เพื่อการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับชั้นต้น และควรเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามีส่วนร่วมในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรด้วย ให้ผู้บริหารแนะนำผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เช่น สมาชิก อบต. บางส่วนบางคนได้แล้ว ไม่ค่อยปฏิบัติงานอย่างไม่ชัดเจนให้ประชุมร่วมกับประชาชนเป็นหลัก และมีการจัดเก็บภาษีตามสมควร

๒. ด้านหลักคุณธรรม

ควรมีการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติตนที่เหมาะสม อยาให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดวิทยากรมาอบรม ณ ศาลากลางหมู่บ้าน ให้ประชาชนอย่างน้อยปีละ ๒-๓ ครั้ง

๓. ด้านหลักความโปร่งใส

ควรประชุมประจำเดือนแต่ละหมู่บ้านของทุก ๆ เดือน แต่ละหมู่บ้านจนครบทุกหมู่บ้าน อยาให้มีการตรวจสอบทุก ๆ ปี วางแผนให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนา

๔. ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ในการประชุมประจำเดือนควรจะมีประชุมให้ครบวาระการประชุม ๑. ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ ๒. คณะผู้บริหาร/สมาชิกองค์กรรายงานผลงาน ๓. สมาชิกตั้งคำถาม ๔. คณะผู้บริหารตอบคำถาม ๕. สมาชิกตั้งข้อเสนอแนะ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

๕. ด้านหลักความรับผิดชอบ

อยากให้ผู้ที่มีความสามารถช่วยเหลือความเป็นอยู่ของประชาชนให้มากกว่านี้ ให้มีความรับผิดชอบในด้านโครงการ/การบริหารจัดการในการปฏิบัติงาน อยากให้เจ้าหน้าที่ภายใน อบต. แสดงความรับผิดชอบต่อให้มากกว่านี้

๖. ด้านหลักความคุ้มค่า

อยากให้ทาง อบต. ทำงานให้จริงไม่ทิ้งประชาชน

๕.๒ อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง ๖ ด้าน ดังนี้

๕.๒.๑.๑ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า จะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมนั้น ในด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะขาดในด้านของความ ชัดเจนในด้านการบริหารในส่วนงานต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารในด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบอยู่บ้างพอสมควร และในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและข้อบังคับ ให้มีความเหมาะสมทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมออย่างอาจไม่ครอบคลุมหรือยังไม่ทั่วถึงต่อความต้องการของประชาชนอยู่บ้างในบางพื้นที่ที่เป็นส่วนงานในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา และอาจยังขาดการชี้แจงแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ให้มีความเข้าใจตรงกันอยู่บ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะมีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้เน้นการบริการด้วยใจ ตรงไปตรงมา มีการบริหารงาน กิจกรรมต่างๆ แล้วสรุปผลการดำเนินการและนำเสนอต่อสาธารณะยังไม่ค่อยกระจายหรือทั่วถึงหรือยังไม่พอต่อการรองรับในการมาใช้บริการของประชาชนเท่าที่ควร ทั้งในด้านการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและข้อมูลต่างๆผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ และสังคมออนไลน์ ก็ยังไม่ค่อยที่จะเข้าถึงหรือยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้เข้าถึงแหล่งชุมชนหรือประชาชนในหมู่บ้านในตำบลได้ยังไม่ดีหรือไม่พอเท่าที่ควร และในการเปิดช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารหรือกระจายแนวความคิดออกสู่ประชาชนหมู่บ้านหรือตำบลยังน้อยเกินไป และในการให้โอกาสประชาชนได้เสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมใน

การแก้ปัญหาพร้อมกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังไม่กว้างหรือไม่กระจายแนวความคิดนี้ในประชาชน ได้รับทราบดีในสิ่งนี้น้อยไป และในส่วนของทำให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการออกข้อบังคับหรือข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน/หมู่บ้านก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์ของการในประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือทำประชาพิจารณ์ที่ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร องค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลเองให้ความเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชนอาจจะยังไม่ค่อยกระจายหรือทั่วถึงต่อความต้องการใช้บริการของประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควร ในด้านของการบริการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลให้บริการด้วยความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของชุมชน/หมู่บ้านอาจจะยังไม่เพียงพอหรือน้องเกินไปต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และการทำงานเป็นทีมก็อาจยังไม่ดีพอต่อการเข้าใจและเข้าถึงประชาชนได้เท่าที่ควร บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลในบางครั้งอาจจะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชนที่มาใช้บริการยังอาจไม่ดีพอเท่าที่ควรต่อความรู้สึกหรือความต้องการของประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลยังอาจจะขาดการรณรงค์ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนประหยัดทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนอยู่บ้าง และในบางครั้งการจัดสรรตำแหน่งบุคลากร ในสายงานต่างๆหรือส่วนงานต่างๆที่ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลอาจจะยังใช้คนหรือบริหารคนให้ตรงกับความรู้ความสามารถยังได้ไม่ดีเท่าที่ควรและอาจไม่เหมาะสมกับความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์การด้วย และในส่วนของการบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอาจจะยังขาดการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์น้อยไปและอาจส่งผลต่อการให้เกิดการสูญเสียประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชนได้ ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนครินทร์^๑ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อบต. ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงานของ อบต. ในระดับปานกลางแต่ยังไม่ถึงกับในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าในภาพรวม อบต.ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าที่มีหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมาภิบาลของจังหวัดเชียงใหม่ ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงานของ อบต.ในระดับพอสมควร

๕.๒.๑.๑ ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก เพราะว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล ยังอาจจะขาดในด้านของความชัดเจนเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามกฎระเบียบในด้านต่างๆเกี่ยวกับหลักของนิติธรรมของบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลเองและยังขาดการชี้แจงแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ให้มีความเข้าใจและตรงกันซึ่งอาจจะก่อให้เกิดการเข้าใจผิดพลาดไม่เป็นไปในทิศทางหรือรูปแบบเดียวกันได้ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาลเองยังขาดการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆที่มีผลในการบังคับใช้ต่อสังคมและชุมชน

^๑นพพล สุรนครินทร์, การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ๒๕๕๗)

ในตำบลให้มีความเหมาะสมทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและในส่วนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษายังอาจจะขาดในด้านของความชัดเจนและในด้านของปฏิบัติตามกฎระเบียบอยู่บ้าง รวมไปถึงการออกข้อบัญญัติต่างๆที่ยังอาจจะหลงลืมหรือยังไม่เข้าถึงปัญหาที่ชัดเจนโดยอาจจะขาดด้านการคำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมายในตรงนี้ไปบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และ ดร.บุญมี ลี^๒ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล” โดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการปกครองที่ดีที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสังคมประชาธิปไตยในประเทศไทย จึงมีการเสนอแนะกล่าวถึงแนวคิดนี้อย่างกว้างขวางอีกทั้งมีความพยายามที่จะให้มีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติ มีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปว่า ถ้าระบบบริหารราชการมีความยุติธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากจะมีส่วนทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพแล้วยังสร้างความเชื่อถือทั้งในและต่างประเทศ และสามารถนำไปสู่การลดการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศได้ ในประเทศไทยได้มีองค์กรของทางราชการ เช่น สำนักงาน ก.พ. กระทรวงมหาดไทย และสถาบันการศึกษาได้เริ่มนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการปฏิบัติงาน ซึ่งเรียกว่า ยังอยู่ในช่วงของการใช้ได้ไม่นานนัก ซึ่งจะต้องติดตามเพื่อประเมินระดับความสำเร็จของการมีธรรมาภิบาลต่อไปในอนาคต แม้แต่กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงรัฐบาลกับธรรมาภิบาลในประเด็นสำคัญ เช่น ความโปร่งใส มีการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในทำนองเดียวกันกับรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำลังจะถูกประเมินข้อดีและข้อเสีย เพื่อจะมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนต่อไป จึงเป็นเรื่องที่ต้องติดตามว่าหลักธรรมาภิบาลที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดในอนาคต

๕.๒.๑.๒ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมาจากการว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะขาดการมีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีการเน้นการบริการด้วยใจยึดหลักคุณธรรม ตรงไปตรงมา ยังไม่เด่นหรือไม่ชัดเจนที่จะมองเห็นเป็นรูปธรรมได้เพียงพอต่อความต้องการในการมารับบริการของประชาชนได้เท่าที่ควร และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาเองยังอาจจะขาดการบริหารงานโดยยึดหลักความเป็นกลางและความเสมอภาคยังไม่โดดเด่นเป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่พอใจในของบุคลากรและประชาชนเท่าที่ควร และผู้บริหารเองอาจจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม อันตั้งอยู่บนฐานของคุณธรรมและจริยธรรม ยังไม่เป็นที่ประจักษ์เพียงพอหรือเป็นรูปธรรมต่อสายตาของบุคลากรและประชาชนได้เท่าที่ควรและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะยังไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีพอต่อความต้องการของประชาชนที่มาใช้บริการได้เท่าที่ควรและยัง มีไมตรี มีความสุภาพ พร้อมให้บริการกับประชาชนในด้านนี้ยังน้อยเกินไปต่อความต้องการมารับการบริการของประชาชนและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเองอาจจะยังมีความประพฤติตนอยู่ในกรอบกฎหมาย และมีความเที่ยงธรรมที่ยังไม่เป็น

^๒บุษบง ชัยเจริญวัฒนะและ ดร.บุญมี ลี, รายงานการวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล,(สถาบันระปกเกล้า, ๒๕๕๔), หน้า ๔๗.

รูปธรรมเพียงพอเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภดล สุรนครินทร์^๓ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยด้านบุคคล พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน

๕.๒.๑.๓ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **ด้านหลักความโปร่งใส** โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะยังไม่มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจนได้เท่าที่ควร และยังอาจมีการปกปิดและนำเสนอต่อสาธารณะในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารใช้งบประมาณหรืองบบริหารในส่วนต่างๆยังไม่โปร่งใสเท่าที่ควรจะเป็น และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอาจจะยังไม่มีเผยแพร่ผลการดำเนินงานและข้อมูลต่างๆ ผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่เว็บไซต์ และสังคมออนไลน์น้อยเกินไปหรืออาจไม่เพียงพอต่อการต้องการรับรู้หรือบริโภคข่าวสารของประชาชน เป็นต้น อันเป็นฐานข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปต่อสาธารณชนให้มีความน่าเชื่อถือได้และมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง และกระบวนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ยังอาจจะมีการเปิดเผยตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลายังไม่ชัดเจนหรือไม่ได้รับความร่วมมือได้ด้อยกว่าที่ควร และในด้านของการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอกสามารถมาติดตามและตรวจสอบแผนงานและโครงการต่างๆ มีการบริหารงาน กิจกรรมต่างๆ แล้วสรุปผลการดำเนินการและนำเสนอต่อสาธารณะก็ยังไม่ได้รับความร่วมมือภายในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาได้เท่าที่ควรยังขาดการร่วมมือของผู้บริหารและบุคลากรในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนครินทร์^๔ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความเห็นว่า อบต.ได้มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารต่างๆให้ประชาชนทราบประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและในการบริหารงานกิจการต่างๆนั้นอบต.ได้มีการสรุปเปิดเผยให้ประชาชนตรวจสอบได้ในระดับพอสมควร แต่ในเรื่องของการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความโปร่งใสของสมาชิก อบต.นั้นยังมีไม่มาก ประชาชนยังมีความเห็นว่า อบต.ยังนำมาปรับใช้ใน อบต.ค่อนข้างไปทางลบ

๕.๒.๑.๔ **ด้านหลักการมีส่วนร่วม** โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเพราะว่า ในด้านของการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆที่จะมีผลบังคับใช้ ในส่วนของตรงนี้ยังถือว่ายังขาดการร่วมมือหรือการประชาสัมพันธ์และยังขาดการเข้าถึงประชาชนได้น้อยเกินไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำ

^๓นภดล สุรนครินทร์, “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๗)

^๔นพพล สุรนครินทร์, การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ๒๕๕๗)

ข้อบังคับต่างๆมาใช้ในชุมชนในส่วนของการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบล เทศรียายังถือว่ายังไม่ทั่วถึงและเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้ดีเท่าที่ควร และในส่วนของการให้มีการทำประชาพิจารณ์ ในการออกข้อบังคับหรือข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียาที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน/หมู่บ้านก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในตรงนี้ในการแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆเกี่ยวกับข้อบังคับหรือข้อบัญญัติยังน้อยเกินไปและยังไม่กระจายและไม่ทั่วถึงต่อความต้องการและเข้าใจของประชาชน ในส่วนของการให้โอกาสประชาชนได้เสนอความคิดเห็นในการแก้ปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์กระจายหรือส่งข่าวสารให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมยังไม่ทั่วถึงหรือรับรู้รับทราบได้เท่าที่ควร ในส่วนของการให้โอกาสแก่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางด้านการกุศลขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังขาดด้านการประชาสัมพันธ์ที่น้อยเกินไปต่อการรับรู้ของประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียาเองก็ยังเปิดโอกาสให้หน่วยงานและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานในด้านของการทำงานหรือในด้านของการติดตามผลงานก็ยังได้รับความร่วมมือที่น้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนครินทร์^๕ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความเห็นว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญๆในรูปของการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดทำประชาพิจารณ์การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟังประชุมของสภา อบต.ยังมีไม่มาก รวมทั้งการตรวจสอบประเมินผลงานของ อบต.โดยประชาชนเช่น การให้ประชาชนหรือตัวแทนเข้าร่วมในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ยังมีไม่มากนัก

๕.๒.๑.๕ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเพราะว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียา ยังอาจจะขาดการมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ และการบริการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียา และในส่วนของการให้บริการด้วยความรับผิดชอบ ตอบสนองความต้องการของชุมชน/หมู่บ้านก็อาจจะน้อยหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการในการมาใช้บริการของประชาชน และในส่วนของการมีการทำงานเป็นทีมขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียาก็ยังขาดในด้านของการรับผิดชอบในเนื้องานหรือขาดการรับผิดชอบต่อกลุ่มไม่เอาใจใส่หรือไม่สนใจต่อความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ได้ดีเท่าที่ควร องค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียายังอาจจะมีแบ่งพรรคแบ่งพวกในการบริหารจัดการหน่วยงานในด้านต่างๆซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในการขาดความรับผิดชอบในภาระหน้าที่หรือภาระงานที่แท้จริงของตนเอง และในส่วนของการนำโครงการหรือแผนดำเนินงาน ที่แถลงนโยบายไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมอาจจะยังไม่เป็นที่ประจักษ์หรือยังไม่เป็นรูปธรรมต่อสาธารณะให้รับทราบทั่วกันยังอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ขาดด้านการรับผิดชอบต่อภาระงาน และในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเทศรียาในด้านของการให้ความเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชนเองก็ยังขาดความเอาใจใส่ในส่วนนี้ต่อประชาชนในพื้นที่และความรับผิดชอบโดยตรงที่ยังไม่ดีพอ

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๓.

เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นกตล จริยะกุล^๖ ศึกษาเรื่อง “ การมีส่วนร่วมในการบริหาร การปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ บางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่สมรสแล้วมี ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนสูงกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสภาพโสดและ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สูงกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพเกษตรกรรมค้าขาย และรับจ้าง

๕.๒.๑.๖ **ด้านหลักความคุ้มค่า** โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจาก เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาเองยังขาดในด้านของการส่งเสริมและผลักดันตลอดจน การรณรงค์ให้มีการส่งเสริมให้บุคลากร ให้ตระหนักถึงการใช้พัสตภัณฑ์ต่างๆอย่างประหยัดและรู้ คุณค่าน้อยเกินไปยังไม่เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนและองค์การบริหารส่วนตำบลเองยังขาดการให้การ ส่งเสริมในการเรียนรู้การบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดยังไม่เพียงพอต่อความรู้และความ เข้าใจของบุคลากรในองค์การและประชาชน เพื่อที่จะเป็นการทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม และชุมชน ในส่วนของผู้บริหารเองผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษาในด้านของการตระหนักให้บุคลากรในองค์การและประชาชนในพื้นที่ให้เข้าใจถึงการใช้ พัสตภัณฑ์ต่างๆตลอดจนทรัพยากรในพื้นที่ยังไม่ชัดเจนได้เท่าที่ควรจะเป็น และองค์การบริหารส่วน ตำบลเทพรักษาในด้านของการปฏิบัติงานด้วยความรวดเร็ว ในด้านของความถูกต้อง และในด้านของ การมีประสิทธิภาพการดำเนินการใช้งบประมาณให้มีความคุ้มค่า ก็ยังทำได้ไม่ดีพอเท่าที่ควร เมื่อ เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ชุมชน/หมู่บ้านได้รับ ในส่วนของการจัดสรรตำแหน่งบุคลากร อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพ รักษาเองยังไม่ตรงต่อความรู้ความสามารถของภาระงานของบุคลากรได้อย่างแท้จริงทำให้เสีย ประโยชน์และความคุ้มค่าที่องค์การควรจะได้มาในส่วนนี้ และในส่วนการส่งเสริมให้ประชาชนใน พื้นที่ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงความคุ้มค่าและความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน ก็ยังไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึงต่อความต้องการของประชาชนได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นพพล สุรนครินทร์^๗ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การ บริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความเห็นว่า อบต.มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมถึงประชาชน ในพื้นที่ให้มีความประหยัดในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมีการจัดกิจกรรมบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน ในระดับพอสมควร

^๖นกตล จริยะกุล, “ การมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒)

^๗นพพล สุรนครินทร์, การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของ ประชาชนจังหวัดเชียงใหม่, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ๒๕๔๗)

๕.๒.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามจำนวนปีที่อาศัย** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่มาแล้ว ๑๐ ปีขึ้นไปจะมีแนวความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ ที่แตกต่างกันออกไปจากแนวความคิดของประชาชนที่อยู่อาศัยน้อยกว่า ๑๐ ปีขึ้นไปเพราะว่าประชาชนที่อยู่อาศัยมาแล้ว ๑๐ ปีขึ้นไปจะรู้และเข้าใจและมองออกถึงประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ได้เป็นอย่างดีด้วยจากความอาวุโสดังนั้นจะเห็นได้ว่า จำแนกตามจำนวนปีที่อาศัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

๕.๒.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า ด้านรายได้จะเห็นได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน คือ ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทจะมีแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ ที่แตกต่างออกไปจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนที่สูงกว่า ๑๐,๐๐๐ ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า ประชาชนที่มีรายได้น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ นั้นจะมีแนวความคิดบนพื้นฐานของสภาพความเป็นจริงและสภาพความเป็นอยู่ของตนเองที่ชัดเจนซึ่งแตกต่างจากแนวความคิดของประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนที่สูงกว่า และรองลงมาคือประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท ก็จะมีแนวความคิดที่แตกต่างออกไปจากประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนที่น้อยกว่าและสูงกว่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

๕.๒.๔ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามอาชีพ** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพ

เกษตรกร รองลงมาคือ อาชีพ ค้าขาย อื่นๆ ข้าราชการ พนักงานเอกชน และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะเห็นว่าประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัันดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ประชาชนกลุ่มต่างอาชีพเหล่านี้ จะมีแนวความคิดเห็น ที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละสาขาอาชีพของตน เพราะว่าประชาชนที่มี อาชีพต่างกัันก็จะมีความเป็นอยู่ในแต่ละสาขาอาชีพที่ต่างกัันและก็มีแนวความคิดเห็นที่ต่างกััน ออกไปตามพื้นฐานของการเป็นอยู่ในสภาวะการณัันๆซึ่งจะเป็นตัวที่บ่งชี้ได้อย่างชัดเจนถึง แนวความคิดเห็นของตน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกััน

๕.๒.๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตาม ระดับการศึกษา** พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและ รายด้าน แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากเพราะว่า ด้านระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จะเห็นได้ว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ แตกต่างกััน จะมีแนวความคิดเห็น ที่ต่างกััน เพราะว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกััน จะมีแนวความคิดเห็นที่ต่างกัันตามระดับพื้นฐานของการศึกษาของตนและระดับการศึกษาที่ต่างกััน ของประชาชนจะเป็นตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนถึงแนวคิดที่ต่างกััน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกััน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิรมย์ จานนอก^๔ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิ บาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา โดย ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกััน ผลการวิจัยพบว่า โดยประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า และอนุปริญญาหรือเทียบเท่า เห็นว่ามีการปฏิบัติ มากกว่า ประชาชนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

๕.๒.๖ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตาม อายุ** พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกััน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและ รายด้าน ไม่แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากเพราะว่า ประชาชนที่มีช่วงอายุที่ต่างกัันจะมีแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัด สุรินทร์ ที่ต่างกััน เพราะว่า ประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัันจะมีหลักและแนวคิดที่ต่างกััน ออกไปตามสถานะภาพของระดับแนวคิดและช่วงชั้นของสติปัญญาที่ต่างกัันออกไปตามระดับช่วง ชัันอายุของตนซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนว่าระดับอายุที่ต่างกัันจะมีแนวความคิดเห็นที่ไม่

^๔ ภิรมย์ จานนอก, การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา, (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต นโยบายสาธารณะ, ๒๕๕๓)

เหมือนกันและต่างกันอย่างชัดเจน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

๕.๒.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามสถานภาพ** พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า ประชาชนที่มีสถานภาพที่ไม่เหมือนกันและแตกต่างกันจะมีความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามสถานะภาพของตนที่เป็นอยู่ซึ่งเกิดจากสภาพของความแตกต่างกันในทางสังคมและการเป็นอยู่ที่ไม่เหมือนกันและสถานะภาพที่หลากหลายในสังคมซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนถึงแนวความคิดเห็นแตกต่างกันในระดับของสถานภาพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

๕.๒.๘ การเปรียบเทียบการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ **จำแนกตามเพศ** โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเพราะว่า ประชาชนที่เป็นเพศหญิงจะมีแนวความคิดที่ละเอียดอ่อนในด้านของการรับรู้และความรู้สึกในสิ่งเร้าและในสิ่งต่างๆที่แตกต่างออกไปจากเพศชายและประชาชนที่เป็นเพศชาย ก็จะมีแนวของความคิดเห็นที่ไม่เหมือนกันตามสภาพของสภาวะของจิตใจและความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันออกไปจากเพศหญิงตามสถานะภาพและสภาวะของตนเองซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับแนวของความคิดที่ต่างกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะผู้กำหนดนโยบายควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๕.๓.๑.๑ การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาควรมีการส่งเสริมและผลักดันในด้านของความชัดเจนและการปฏิบัติตามกฎระเบียบให้มีความเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นและควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและข้อบังคับให้มีความเหมาะสมทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และควรมีการชี้แจงแนะนำแนวทางการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างบุคลากรในองค์กรและประชาชนที่มาคอยรับบริการ

๕.๓.๑.๒ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลควรประพฤติตนอยู่ในกรอบกฎหมายและมีความเที่ยงธรรม และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีไมตรี มีความสุภาพ พร้อมให้บริการกับประชาชนอยู่ตลอดเวลา และผู้บริหารควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม อันตั้งอยู่บนฐานของคุณธรรมและจริยธรรมของความถูกต้องอยู่เสมอ และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ควรมีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้เน้นการบริการด้วยใจ ตรงไปตรงมาอยู่ตลอดเวลา

๕.๓.๑.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ควรมีการบริหารงาน กิจกรรมต่างๆ แล้วสรุปผลการดำเนินการและนำเสนอต่อสาธารณะอยู่เสมอ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอก สามารถเข้ามาติดตามและตรวจสอบแผนงานและโครงการต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง พร้อมทั้งเปิดเผยตรงไปตรงมาพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา และควรสร้างฐานข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ออกไปต่อสาธารณชนให้มีความน่าเชื่อถือได้และมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงอยู่เสมอ และควรมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน ไม่มีการปกปิดและพร้อมที่จะนำเสนอต่อสาธารณะอยู่ตลอด

๕.๓.๑.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาควรเปิดช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในการมีส่วนร่วมอยู่ตลอด และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่จะมีผลบังคับใช้ และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ควรให้ความเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชนอยู่เสมอ และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ควรนำโครงการหรือแผนดำเนินงาน ที่แถลงนโยบายไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรม และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ควรส่งเสริมและสร้างความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอด และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน และการบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะผู้นำนโยบายไปปฏิบัติควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๕.๓.๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องมีการออกข้อบัญญัติต่างๆ โดยให้คำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของประชาชนตามกฎหมาย และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบและข้อบังคับ ให้มีความเหมาะสมทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องประพฤติตนอยู่ในกรอบกฎหมาย และต้องมีความเที่ยงธรรมอยู่เสมอ และผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม อันตั้งอยู่บนฐานของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่เสมอ และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องมีนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้เน้นการบริการด้วยใจ ตรงไปตรงมา

๕.๓.๒.๒ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องมีการบริหารงาน และกิจกรรมต่างๆ แล้วต้องมีการสรุปผลการดำเนินการและนำเสนอต่อสาธารณะอยู่ตลอดและต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือหน่วยงานภายนอกได้มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบแผนงานและโครงการต่างๆ อยู่ตลอด และต้องมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานและข้อมูลต่างๆ ผ่านทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์ และสังคมออนไลน์ อยู่ตลอด และต้องมีการจัดทำโครงสร้างการบริหารงานให้มีความชัดเจน ไม่ให้มีการปกปิดและต้องนำเสนอต่อสาธารณะอยู่ตลอด องค์การบริหาร

ส่วนตำบลเทพรักษาต้องเปิดช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจและให้มีการทำประชาพิจารณ์ในการออกข้อบังคับหรือข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาที่จะมีผลบังคับใช้กับชุมชน/หมู่บ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องเปิดโอกาสให้หน่วยงานและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลงานอยู่ตลอด

๕.๓.๒.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ต้องให้ความเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและชุมชนอยู่ตลอดและต้องนำโครงการหรือแผนดำเนินงาน ที่แถลงนโยบายไว้ไปดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนสามารถเข้าถึงและเข้าใจได้ ๒ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องมีการทำงานเป็นทีมจะต้องไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกในการบริหารจัดการหน่วยงานและในการบริการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องให้บริการด้วยความรับผิดชอบตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน/หมู่บ้านและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ต้องมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ

๕.๓.๒.๔ องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ต้องจัดให้มีการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักประหยัดทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน และต้องมีการจัดสรรตำแหน่งบุคลากรให้ได้อย่างเหมาะสมกับความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติหน้าที่ และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาต้องให้คำแนะนำคอยเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอยู่ตลอดและผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษาอย่างชัดเจนเห็นชัดเป็นรูปธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ต้องมีการบริหารการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพรักษา ต้องจัดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร ตระหนักถึงการใช้พัสตภัณฑ์ต่างๆ อย่างประหยัดและรู้คุณค่า

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

๕.๓.๒.๑ ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ

๕.๓.๒.๒ ควรศึกษาถึงปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของการขาดหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆ

๕.๓.๒.๓ ควรศึกษาถึงข้อแตกต่างระหว่างการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้และการขาดหลักธรรมาภิบาลในการนำมาบริหารคนบริหารงานในด้านต่างๆ